

Kdy je ten správný věk, když ne teď?

Veronika Holečková

David Košťák, Francis Scott
Fitzgerald: Podivuhodný
případ Benjamin Buttona

Režie: Petr Hašek
Divadelní adaptace: David Košťák
Dramaturgie: Lenka Veverková
Scéna a kostýmy: Jitka Nejedlá
Hudba: David Hlaváč
Choreografie: Kamila Mottlová

Městská divadla pražská – Rokoko,
premiéra 5. dubna 2025

Hanus Bor, Tomáš Dalecký, Blanka Vávrová, Radim Kalvoda, v popředí Vojtěch Franců
Foto Patrik Borecký

Hanus Bor, Tomáš Dalecký a Radim Kalvoda Foto Patrik Borecký

Zazní-li jméno Francis Scott Fitzgerald, školometský si většina vzpomene na novelku *Velký Gatsby*, která má za sebou několik filmových zpracování. Zhruba od roku 2015 se začaly objevovat i divadelní adaptace této látky. Málokdo si ovšem jméno tohoto amerického velikána spojí s povídkou *Podivuhodný případ Benjamin Buttona*, přičemž i její věhlas rozšířilo filmové médium; tentokrát v režii Davida Finchera v roce 2008. Divadelní scénu však tato povídka dlouhá léta mýjela, než se jí v letošním roce ujal dramatik a dramaturg David Košťák s režisérem Petrem Haškem, kteří její adaptaci uvedli v pražském Rokoku.

Autorkou výtvarného řešení *Podivuhodného případu Benjaminu Buttona* je Jitka Nejedlá Foto Patrik Borecký

Původní Fitzgeraldova povídka, stejně jako Haškova inscenace, pojednává o člověku jménem Benjamin, který na svět přijde jako stařec a postupně mládne. Tento reverzní přístup k absolvování koloběhu života otevírá tvůrcům širokou škálu tematických rovin, z níž si David Košťák v roli autora divadelní adaptace vybral téma věku, konkrétně problematiku ageismu (tj. věkové diskriminace). Na paralele dvou životních orbit Benjaminu (Vojtěch Franců) a jeho milé, Kateřiny (Dana Batulková), která stárne tradičně, dokázal Košťák zdařile a nenásilně zrcadlit stereotypy a klíše, s nimiž se daná věková kategorie, ale i pohlaví potýká. Jako jeden z příkladů lze uvést situaci, kdy se starý Benjamin setkává s mladičkou a rozvernou Kateřinou na taneční veselici. V jejich věkovém rozpoložení se nehodí, aby takto mladá dívka tančila se starým mužem, zatímco když se ve druhé části inscenace situace obrátí a staříčka Kateřina tančí s mladičkým Benjaminem, nepovažuje se za vhodné, aby stará dáma tančila s takovým zájčkem. Vyznění celé situace umocňují promyšleně užitá opakování repliky, které zazníjí již při prvním setkání. Změna kontextu umocní nehynoucí věkovou ostrakizaci.

Svůj věk člověk pociťuje především v rychlosti jeho plynutí, což se režisér Petr Hašek pokusil zachytit v neokoukaném uchopení temporytmu díla, který reflektuje danou životní etapu hlavního hrdiny. Nutno však podotknout, že v počátečních desítkách minut, kdy inscenace reflektuje zdoluhavost a osamělost posledních dní

stáří, se délka přes veškerou snahu hereckého ansámblu jevila i úmorně zdoluhavá pro diváka. Jakmile je však stáří prolomeno a Benjamin se přesouvá do fáze vyzrálosti, inscenace pozvolna sklouzne do příjemně plynoucího tempa a mládí v konečné části díla prosvíští pod rukama hlavního hrdiny rychlostí známou všem, kdo mají bouřlivé roky dospívání za sebou.

V těch nejlepších letech se momentálně nachází i Vojtěch Franců, letošní výherce Ceny divadelní kritiky za Talent roku, který (vedle Orlanda) i v tomto počínu na půdě Městských divadel pražských opět potvrdil své herecké kvality. Role Benjaminu se zhostil s grácií a citem jemu vlastním. Herecký projev každé životní etapy s sebou v jeho podání nese jistou míru stereotypů, které však přebíjí osobním kouzlem spočívajícím v křehkém, až lehce naivním vystupování. Bez ohledu na daný věk jsou jeho výstupy provázeny bezbřehým šarmem a neutuchající zvědavostí, touhou po ochutnávání života až na samou dřeň.

Skvěle fungující kontrastní dynamiku k hereckému mládění tvoří matadorka divadelní scény Dana Batulková. Společně s Franců nádherně ztvární poetickou linku nenaplněné lásky, která vzplane v jediném okamžiku, aby mohla až do konce jejich dní jen tiše pohasínat. Batulková kromě svého suverénního ztvárnění vzdorovitě mladice exceluje v závěrečné sladkobolné pasáži, kdy Benjaminu coby miminko doprovází ze světa se skladbou We'll Meet Again od Very Lynn. Škoda jen oné kýčovitě scény

v úplném závěru, kdy oba milenci spočinou na nebi coby dvě jasné hvězdy.

Vedle výkonu Vojtěcha Franců se na podobně špičkové úrovni pohybuje i neotřelý nápad využití barbershop kvartetu v podání Hanuše Bora, Tomáše Daleckého a Radima Kalvody, včetně Vojtěcha Franců. Tvůrci tento koncept čtyřhlasého a cappella sboru, který je považován za součást hudební tradice americké kultury, v inscenaci využili coby ozvuk antického sboru, jenž hlavního hrdinu v různých charakterových podobách provází po dobu vyprávění. Jejich primární úlohou je vkusně a libozvučně aranžovanými skladbami podtrhnout atmosféru dané scény či skrze náladu písně zachytit vnitřní rozpoložení hrdiny. Styl aranžmá by době jazzové éry minulého století odpovídal, avšak volba playlistu (zaznívají především modernější interpreti, jako jsou Bee Gees, Eurythmics, Pixies či Rihanna) je záměrně plná anachronismů, tak jako život Benjaminu Buttona.

Pochvalný seznam zdařilých výkonů, režijně-dramaturgických rozhodnutí a nápadů Petra Haška a dramaturgyně Lenky Veverkové (v nichž se využilo tolik kreativních způsobů, jak ztvárnit smrt nebo okamžitou proměnu v další postavy) či scénograficky chytré vymyšlené uchopení prostoru univerzálního holičství Jitky Nejedlé by vydaly minimálně na další samostatnou recenzi. Místo dalších řádků se raději vydejte proti proudu času, proti všem očekáváním a nechte se unést myšlenkou, že v ideálním věku žijete právě teď. •